

20 stycznia 1930 r.

G 016 5/08

RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

OPIŚ PATENTOWY

Nr 11042.

Kl. 42 b 13.

Lajos Pikkel
(Hust, Czechosłowacja).

Jarzemko.

Zgłoszono 15 maja 1928 r.
Udzielono 20 września 1929 r.

Dotychczas używane jarzemka do mierzenia średnicy i grubości pni i kłoców mają tę wielką wadę, że ramię przesuwalne nie jest prowadzone szczelnie po pręcie i wskutek nacisku ulega ono odchyleniu, przyczem ostrza jarzemka rozstępują się i powodują niedokładności, wykazując po krótkim stosunkowo używaniu takiego jarzemka różnice dosięgające nawet około 1 cm.

Prócz tego dotychczasowe jarzemka zaopatrzone są tylko w skalę pojedynczą, co bardzo często daje powód do sporów między sprzedawcą a nabywcą.

Przy mierzeniu średnicy pnia np. 40 cm krawędź dotychczasowego jarzemka zakrywa cyfrę 0 liczby 40, a często również i kreskę, a wtedy handlujący drzewem licząc grubość zamiast 40 cm tylko 39 cm,

czyli o jeden centymetr mniejszą średnicę, co wpływa znacznie na obliczenie kubatury drzewa, która w ten sposób wypada znacznie mniejsza.

Jarzemko według wynalazku wyróżnia się głównie dwoma ulepszeniami: przesuwalne jego ramię *G* porusza się na płaskim pręcie w prowadnicy w postaci wpustu *R* i rowka *C*, a prócz tego pręt zaopatrzony jest w dwie skale *E*, *F* przesunięte względem siebie o kilka jedności.

Jarzemko według wynalazku wyobrażono na rysunku; fig. 1 przedstawia widok z przodu, a fig. 2 — widok boczny, zaś fig. 3 — przekrój według linii *X — X* fig. 1, a fig. 4 — przekrój według linii *Y — Y* fig. 1.

Pręt *B*, połączony na stałe z ramieniem *A*, posiada na całej swej długości ro-

wek C i dwie podziałki centymetrowe, z których dolna F przesunięta jest na prawo względem górnej E np. o 2 cm, tak iż zero jej przypada pod 2, jedynka pod 3, dwójka pod 4 i t. d. Dolna powierzchnia pręta może być również zaopatrzona w rowek D w celu pewniejszego prowadzenia oraz może być zaopatrzona w jedną albo dwie podziałki calowe.

Przesuwalne ramię G posiada stały wpust względnie klin albo kolec R, pasujący dokładnie do rowka w pręcie (linji) i może posiadać jeszcze jeden wpust S do prowadzenia w rowku D po drugiej stronie. Prócz tego ramię to jest zaopatrzone w krawędź mierniczą K (fig. 1 i 3) do odczytywania liczby na górnej podziałce oraz w otwór z krawędzią L (fig. 1 i 4) do odczytywania na dolnej podziałce. Obie krawędzie przesunięte są względem siebie o tyleż jedności co i obie podziałki (np. o 2 cm). Podobnie zaopatrzona jest odwrotna strona ramienia G, w przypadku gdy na niej umieszczono jedną albo dwie podziałki calowe.

Wielką zaletą, wynikającą z zastosowania dwóch podziałek oraz dwóch przesuniętych względem siebie krawędzi mierniczych, jest łatwość kontroli przy odczytywaniu. Np. przy odczytywaniu liczby 40 czwórka ukazuje się na lewo od krawędzi K, a zero na prawo od krawędzi L, a prócz tego w otworze ukazuje się liczba następna, t. j. 41.

Ramię G można dociskać do pręta B jednym ze znanych sposobów. Aby przy częstem użyciu jarzemka nie być zmuszonym do stałego dociskania ramienia G po zmierzeniu, można zastosować samoczynne urządzenie dociskające, złożone z dwuramiennnej dźwigni M, obracalnej przy P i naciskającej sprężyny N (fig. 1 i 2). Kształt dźwigni M dostosowany jest do wewnętrznej powierzchni zamkniętej dłoni; po otwarciu ręki sprężyna dociska krótsze ramię dźwigni do pręta, zamykając w ten sposób cały przyrząd w danem położeniu.

Zastrzeżenia patentowe.

1. Jarzemko, znamienne tem, że jego ramię ruchome za pośrednictwem wpustu przesuwają się w prowadnicy wykonanej w postaci rowka w płaskim pręcie, po jednej albo po obu jego stronach.

2. Jarzemko według zastrz. 1, znamienne tem, że płaski pręt po jednej albo po obu stronach zaopatrzony jest w dwie podziałki, przesunięte względem siebie o kilka jedności, przyczem obie krawędzie miernicze suwaka przesunięte są względem siebie także o tyleż jedności.

Lajos Pikkell.
Zastępca: Inż. M. Zmigryder,
rzecznik patentowy.

